

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2018-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Zelemová & Stankovianska, združenie, Heydukova 16, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Gabriely Zelemovej, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co 837/2014-197 zo 17. februára 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 21/2017-249 z 15. novembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou Zelemová & Stankovianska, združenie, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Gabriely Zelemovej, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 11 Co 837/2014-197 zo 17. februára 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 21/2017-249 z 15. novembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou podanou Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) 12. marca 2013 ako žalobcovia v 3. a 4. rade spolu s tromi ďalšími žalobcami domáhali proti žalovanému v 1. rade [REDAKOVANÉ] vypratania pozemku parcely [REDAKOVANÉ] – zastavané plochy a nádvoria o výmere 49 m², zapísanej na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a jej odovzdania žalobcom v 1. až 5. rade v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a súčasne žiadali aby okresný súd určil, že žalovaný v 1. rade je povinný z vypratávaného pozemku parcely [REDAKOVANÉ] odstrániť šesť ovocných stromov, päť železných stĺpikov, existujúcu časť žumpy ohraničenú bodmi H-I-K-L-H, pri nej sa nachádzajúce dva korene viniča s podpornou drevenou konštrukciou, osem kríkov a pletivový plot s betónovým základom prebiehajúci v bodoch C-B, B-E, E-D ako je to zakreslené na zväčšenom detaile v prílohe č. 1 žaloby vyhotovenej na základe GP č. 39/2002 [REDAKOVANÉ], a to všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, a proti žalovaným v 2. a 3. rade [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vypratania pozemku parcely [REDAKOVANÉ] –

zastavané plochy a nádvoría o výmere 33 m², zapísanej na [REDACTED], [REDACTED], a jej odovzdania žalobcom v 1. až 5. rade v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a súčasne žiadali, aby okresný súd určil, že žalovaní v 2. a 3. rade sú ďalej povinní z vypratávaného pozemku parcely [REDACTED] odstrániť tri stromčeky – tuje, existujúcu časť žumpy ohraničenú bodmi S-T-U-V-S, ako aj časť stavby rekreačnej chaty so schodmi do pivnice ohraničenú bodmi M-N-O-P-Q-R-M a tiež sú povinní odstrániť pletivový plot s betónovým základom prebiehajúci v bodoch D-E, E-G, G-F ako je to zakreslené na zväčšenom detaile v prílohe č. 1 žaloby vyhotovenej na základe GP č. 39/2002 [REDACTED], a to všetko v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovia si proti žalovaným uplatnili aj náhradu trov konania. Okresný súd rozsudkom č. k. 19 C 279/2013-137 z 19. mája 2014 žalobu žalobcov zamietol. Žalobcovia podali proti predmetnému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co 837/2014-197 zo 17. februára 2016 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia v 1., 3., 4. a 5. rade ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) dovolanie. Najvyšší súd uznesením č. k. 4 Cdo 21/2017-249 z 15. novembra 2017 predmetné dovolanie odmietol.

3. Sťažovatelia v sťažnosti vyčítajú krajskému súdu, že sa nevysporiadal s ich argumentáciou, pričom napadnutý rozsudok krajského súdu nedal odpoveď na právne a skutkovo významné otázky súvisiace s predmetom ochrany ich práv, a preto je arbitrárny.

4. Sťažovatelia ďalej uvádzajú:

„Skutkový stav doteraz zistený a prezentovaný odvolacím súdom v odôvodnení neobstojí, preto ide o nepredvídateľné, neočakávané rozhodnutie, keď súd nerozhodoval o návrhu sťažovateľov podľa § 126 OZ a sťažovatelia nemali tak priestor na uplatnenie svojich procesných práv pri konaní súdu o skutočnostiach, svedčiacich len v prospech žalovaných bez toho, aby títo si plnili svoju dôkaznú povinnosť na preukázanie skutočností o držbe, dobromyseľnosti, atď... Sme tiež toho názoru, že nemožno tolerovať ani formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť.“

Ako sme už uviedli, odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil stručne a arbitrárne, keď sa odvolal na ust. § 219 ods. 2 OSP a odvolal sa na odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku súdu prvého stupňa, ignorujúc argumenty sťažovateľov, pretože odvolací súd zdieľa právny názor prvostupňového súdu.

Odvolací súd tiež uviedol, že sťažovatelia v odvolaní navyše neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvého stupňa nebol vyporiadal a ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Takto formálne, zjednodušene posúdil odvolací sofistickovanú krádež súkromného vlastníctva navrhovateľov v štýle deväťdesiatich rokov.

Toto tvrdenie odvolacieho súdu je nepravdivé a nezodpovedá tomu, čo sťažovatelia uviedli v odvolaní a tiež na dvoch pojednávaniach na odvolacom súde, po ktorých odvolací súd vyniesol prekvapivý a neočakávaný rozsudok, s odôvodnením, vzdialeným od preberanej právnej problematiky na týchto pojednávaniach. Kvôli potvrdeniu prvostupňového rozsudku predsa nebolo potrebné nariadovať dve pojednávania a potvrdzujúce rozhodnutie bolo o to prekvapivejšie.“

5. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovatelia uvádzajú, že bolo porušené ich právo na spravodlivé súdne konanie a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a to pre arbitrárnosť a svojvôľu dovolacieho súdu týkajúcu sa „... absolútnej absencie vysporiadania sa s argumentmi sťažovateľov uvedenými v dovolaní...“.

6. Sťažovatelia tvrdia, že nimi uvádzané argumenty boli dôvodom, ktorý zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, pretože bez riadneho a úplného vyhodnotenia všetkých podstatných právnych skutočností pôvodného vlastníctva nehnuteľností právnymi predchodcami sťažovateľov a jeho prevodov, čo sa týka ich zákonnosti v tomto konaní, nemožno riešiť tzv. vydržanie vlastníckeho práva žalovaných ako základnú vec.

7. Sťažovatelia vyčítajú napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu prílišný formalizmus, keď „... dovolací súd v celom jeho rozhodnutí neuviedol ani jednu vetou aké

dôvody uvádzal sťažovateľ v dovolaní, ani jednou vetou neuviedol konkrétne dôvody, vyplývajúce z podaného dovolania, ktoré by nezakladali prípustnosť dovolania, a neaplikoval ustanovenia zákona na konkrétne dovolacie námietky sťažovateľov. V uznesení dovolací súd uvádza len odkaz na zjednocujúce stanovisko, iné rozhodnutia a judikatúru, alebo cituje ustanovenie právnych predpisov. Najvyšší súd tak neposkytol konkrétnu odpoveď na námietky sťažovateľov uvedené v dovolaní.“.

8. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia argumentujú, že „*Všeobecné súdy nesprávne právne posúdili stratu vlastníckeho práva sťažovateľov, vznik údajných práv žalovaných, ako je zákonnosť nadobúdacieho titulu, či všetky okolnosti jeho dobromyseľnosti a to s prihliadnutím na*

- zásadu, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám alebo aj inak povedané z nepráva nemôže vzniknúť právo (Ústavný súd SR zásadne odmieta odlišný prístup Ústavného súdu ČR pri nadobúdaní veci od nevlastníka Ide o nález ÚS ČR 143/2007 zo dňa 25.2.2009, ktorým sa odchyľil od predchádzajúceho opačného právneho názoru, podľa ktorého bola pre ÚS ČR rozhodujúca zásada nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet - nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám, teda aj napriek tvrdenej dobromyseľnosti ďalších nadobúdateľov vlastníctva a t.č. zastáva iný názor)

- skutočnosť, že pri vydržaní vlastníckeho práva je rozhodujúca dobromyseľnosť pri dodržaní obvyklej starostlivosti o majetok v závislosti na všetkých okolnostiach, za ktorých sa tak dialo (u nehnuteľných vecí je to premeranie si prideleného, či kupovaného pozemku, umiestnenie stavby vzhľadom na hranice pozemku, dĺžka oplotenia, umiestnenie napr. žump, vodovodnej a elektrickej prípojky a podobne, hlavne v danej veci, keď nešlo o dávno vytvorené a užívané pozemky ale o rozparcelované pozemky pre záhradkárske účely. Na tieto činnosti sú potrebné súhlasy dotknutých organizácií s nákresmi umiestnenia stavieb, príslušenstva a prípojok s uvedenými rozmermi a preukázaním vzťahu k nehnuteľnosti - k pozemku. Archívy týchto organizácií existujú a nie je v možnostiach navrhovateľov dokumenty získať.).“.

9. Sťažovatelia uvádzajú: „Zo strany všeobecných súdov došlo sekundárne k porušeniu základného práva sťažovateľa hmotného charakteru, ku ktorým patrí základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR vlastniť majetok, nakoľko už vzhľadom na vyššie uvedené, sa všeobecné súdy dopustili porušenia ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 48 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

10. Sťažovatelia tvrdia, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu bol porušený aj princíp rovnosti zbraní, a to tým, že sa konajúce súdy nezaoberali dostatočne ich argumentáciou, čím ich mali postaviť do nevýhodnejšej situácie ako protistranu v konaní.

11. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR, zo dňa 15.11.2017 sp.zn. 4Cdo 21/2017 - 249 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11Co 837/2014-197 zo dňa 17.2.2016 porušené bolo.

Uznesenie porušovateľa - Najvyššieho súdu SR, zo dňa 15.11.2017 sp.zn. 4Cdo 21/2017-249 a uznesenie porušovateľa - Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.2.2016 č.k.: 11Co 837/2014-197 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní uhradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia vo výške 468,60 EUR /za 2 úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, podľa ust. § 11 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z., 325,42 EUR (2x 153,50 EUR + 2 x paušál/rok 2018 po 9,21 EUR) + 65,08 (20% podľa §14b ods. 3 za zastupovanie 2 osôb) + 78,10 EUR (20% DPH) = 468,60 EUR/, do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľa

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

17. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

18. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

23. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

24. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov tvoriacich súčasť ustálenej judikatúry, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania posúdil sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

25. Ústavný súd podotýka, že sťažovatelia v petite a v označení svojej sťažnosti zjavne nesprávne ako porušovateľa základného práva popri najvyššom súde uvádzali Krajský súd v Bratislave a domáhali sa vyslovenia porušenia základných práv jeho uznesením a taktiež zrušenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave. Z priložených listín je ale zrejmé, že ide o rozsudok Krajského súdu v Tnave. Sťažovatelia v rámci svojich príloh predložili „správny“ rozsudok Krajského súdu v Tnave, navyše uvádzali správnu spisovú

značku, správny dátum rozhodnutia a dokonca aj adresu Krajského súdu v Trnave, preto ústavný súd túto nesprávnosť posúdil len ako písársku chybu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

26. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

27. Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým namietajú, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu nemožno považovať za dostatočné po skutkovej i právnej stránke. Sťažovatelia tvrdia, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s ich argumentmi spochybňujúcimi pridelovanie nehnuteľností do osobného užívania v osemdesiatych rokoch a nevykonal v tomto smere ani nimi navrhované dôkazy na preukázanie ich tvrdení. Krajský súd sa vo svojom príliš stručnom odôvodnení nezaoberal ani tvrdeniami a navrhovanými dôkazmi sťažovateľov spochybňujúcimi dobromyseľnosť držby žalovaných. Sťažovatelia poukazujú, že krajský súd nesprávne uprednostnil požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Sťažovatelia tvrdia, že kvôli potvrdeniu prvostupňového rozsudku nebolo potrebné nariadovať dve pojednávania. Rozhodnutie krajského súdu preto považujú za prekvapivé a arbitrárne.

28. Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ale aj rozsudku okresného súdu. Tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08).

29. V súvislosti s posudzovaním príslušnej časti napadnutého rozsudku okresného súdu ústavný súd poukazuje na tú časť jeho odôvodnenia, ktorá je relevantná vo vzťahu k potvrdzujúcemu napadnutému rozsudku krajského súdu a v ktorej sa uvádza:

«V danej veci sa navrhovatelia domáhali vypratania pozemkov parcely [REDAKOVANÉ] a parcely [REDAKOVANÉ] zapísaných na Liste vlastníctva [REDAKOVANÉ], ktorými sú podielovými spoluvlastníkmi na základe nadobúdacích titulov tak, ako je to uvedené na [REDAKOVANÉ], ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná. Sporná nebola ani identifikácia týchto parciel, ani skutočnosť, že odporcovia v 1. až 3. rade skutočne tieto parcely užívajú, keď odporcovia v konaní nepopreli, že užívali pozemok, ktorý im bol pôvodne pridelený vo väčšej výmere (zväčšené o predmetné susedné parcely - odporca v 1. rade o parc. [REDAKOVANÉ] a odporcovia v 2. a 3. rade o parc. [REDAKOVANÉ]). Odporcovia v 1. až 3. rade žiadali návrh zamietnuť, keď sa bránili tým, že nemali vedomosť o tom, že užívajú väčšiu časť výmery než aká im bola pridelená, tvrdili, že vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam nadobudli vydržaním...

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že právni predchodcovia odporcu v 1. rade (rodičia odporcu v 1. rade) užívali pridelenú parcelu [REDAKOVANÉ] odvtedy ako im bola pridelená, t.j. od roku 1984 a následne od roku 1999 užíval túto parcelu odporca v 1. rade v rozsahu tak, ako je ohraničená/oplotená i v súčasnosti, t.j. i s parcelou v súčasnosti označenou ako parcela [REDAKOVANÉ] a odporcovia v 2. a 3. rade užívajú pridelenú parcelu [REDAKOVANÉ] od roku 1984 až doposiaľ v rozsahu tak, ako je ohraničená/oplotená i v súčasnosti, t.j. i s parcelou v súčasnosti označenou ako parcela [REDAKOVANÉ]. Parcely [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vznikli až geometrickým zameraním na základe geometrického plánu č. 39/2002 zo dňa 11.7.2003 vyhotovenom [REDAKOVANÉ] za účelom obnovenia časti pôvodnej parcely [REDAKOVANÉ] a oddelenia pozemkov parc. [REDAKOVANÉ] až [REDAKOVANÉ]. Z uvedeného vyplýva, že v roku 1984 v čase pridelenia pozemkov parc. [REDAKOVANÉ] a parc. [REDAKOVANÉ] boli predmetné parcely ([REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]), ktorých vypratania sa navrhovatelia domáhajú v predmetnom konaní, súčasťou pôvodnej parcely [REDAKOVANÉ] - roly o výmere 0,7762 ha zapísanej v pkn vl. [REDAKOVANÉ], ktorá vznikla z pôvodnej parcely [REDAKOVANÉ], o výmere 10 hektárov 11 árov 78 m² zapísanej v PKV [REDAKOVANÉ] v celosti

vo vlastníctve [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Podľa Nariadenia č. 104/45 v znení Nariadenia č. 64/46 Sb.n. SNR bola táto parcela konfiškovaná pre účely pozemkovej reformy a ako taká rozdelená a pridelená podľa Nariadenia č. 104/1946 Sb.n. SNR výmermi do vlastníctva fyzických osôb, časť (parcela [REDAKOVANÉ]) aj právnym predchodcom navrhovateľov (Výmer č.: 59238/47-III/B zo dňa 7.11.1947 vydaný Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy ktorým bola parcela pridelená [REDAKOVANÉ] a manželke [REDAKOVANÉ]).

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom tohto konania je vypratanie nehnuteľnosti, súd je toho názoru, že je oprávnený aj bez návrhu prejudiciálne riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá má byť vyprataná, pritom nie je rozhodujúce, že sa táto otázka môže riešiť aj v samostatnom konaní o žalobe podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku...

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že vlastníkom nehnuteľnosti sa počínajúc dňom 1. januára 1992 stane osoba ktorá má nehnuteľnosť v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, a to i v prípade, že sa stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992; do doby oprávnenej držby pre vydržanie treba započítať aj dobu pred týmto dňom. Podľa platnej občianskoprávnej úpravy (od novelizácie Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1992), sa oprávnený držiteľ stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutel'nosť, a po dobu desiatich rokov, ak ide o nehnuteľnosť (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje len splnenie podmienky oprávnenej držby po dobu troch, resp. desať rokov; žiadne ďalšie podmienky pre dôsledok stanovený v dispozícii (nadobudnutie vlastníctva) nestanovuje. Preto možno dôjsť k záveru, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním dôjde, pokiaľ sú v dobe po nadobudnutí účinnosti novely Občianskeho zákonníka splnené predpoklady stanovené v hypotéze citovanej právnej normy. Do doby, počas ktorej mal oprávnený držiteľ vec v držbe, je potrebné započítať aj držbu, vykonávanú pred 1. januárom 1992. V tomto smere totiž nemožno prehliadnuť, že už držba na základe ustanovenia § 132a ods. 1 zákona č. 131/1982 Zb. bola všeobecne prípustná bez akéhokoľvek obmedzenia. Nová právna úprava (zákon č. 509/1991 Zb.) držbu uskutočňovanú do 31. decembra 1991 nekvalifikuje odlišne, len ju započítava do dĺžky nevyhnutnej vydržacej doby. Pritom však účinky súhrnnej právnej

skutočnosti (t. j. právnej skutočnosti, ktorá viedla k vydržaniu) mohli nastať najskôr 1. januárom 1992. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2001, sp. zn. 3 Cdo 80/01; judikát R 83/2002).

Ustanovenie § 134 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania, základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby...

Súd sa stotožňuje s názorom vysloveným v rozsudku NS ČR sp.zn. 22 Cdo/417/98, 22Cdo/1398/2000, že, ak niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku, tak ako tomu bolo v prípade právnych predchodcov odporcu v 1. rade a i v prípade odporcov v 2. a 3. rade, právnym titulom vydržania je nadobúdací titul ku skutočne vlastnenému pozemku, tzv. putatívny titul.

V danom prípade teda nadobúdacím titulom i pre užívanie susednej parcely bola u právnych predchodcov odporcu v 1. rade Dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 20.7.1984 a u odporcov v 2. a 3. rade Dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 21.8.1984, na základe ktorého sa oprávnené domnievali, že im nehnuteľnosť patrí v rozsahu ako bola vymeraná a ako ju po celý čas užívali...

V konaní nebolo preukázané doručenie písomných výziev z roku 1999 odporcovi v 1. rade, resp. jeho právnym predchodcom a odporcom v 2. až 3. rade, napokon v tom čase už uplynula zákonná 10 ročná lehota potrebná pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním...

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danej veci boli splnené podmienky vydržania, keď už právni predchodcovia odporcu v 1. rade predmetnú parcelu [REDACTED] užívali minimálne počas zákonom stanovenej doby (10 rokov) v dobrej viere, že im patrí a rovnako i odporcovia v 2. a 3. rade predmetnú parcelu [REDACTED] užívali minimálne počas zákonom stanovenej doby (10 rokov) v dobrej viere, že im patrí, preto súd predmetný návrh navrhovateľov, ktorým sa domáhali vypratania týchto nehnuteľností, zamietol.»

30. K dokazovaniu navrhovanému žalobcami okresný súd uviedol:

„Splnomocnená zástupkyňa navrhovateľov v 1. až 5. rade a navrhovateľ v 5. rade v konaní tvrdili, že odkedy odporcom resp. ich právnym predchodcom boli pridelené pozemky, odvtedy právni nástupcovia rodiny [REDACTED] upozorňovali odporcov na to, že tieto pozemky (parcela [REDACTED] a parc. [REDACTED]) v celosti patria im a že štát nemôže odporcom dať vlastnícke právo. Za týmto účelom navrhovali vypočuť i svedkov.

Súd vykonanie tohto dôkazu nepripustil, keď je toho názoru, že uvedené i keby bolo preukázané, nemohlo narušiť dobromyseľnosť držby predmetných pozemkov, keď podľa názoru súdu už samotná skutočnosť, ktorú by mali svedkovia preukázať - mali ozrejmiť to, že priebežne odkedy odporcom resp. ich právnym predchodcom boli pridelené pozemky, odvtedy právni nástupcovia rodiny [REDACTED] upozorňovali odporcov na to, že tieto pozemky v celosti im patria a že štát im nemôže dať vlastnícke právo - svedčí o tom, že preukazovanie takejto skutočnosti nemá žiadny vplyv na rozhodnutie vo veci, nakoľko tieto nehnuteľnosti boli na základe Dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku pridelené do užívania, z predmetných dohôd vyplýva že pozemok vlastnícky patriaci Čsl. štátu bol pridelený do osobného užívania právoplatným rozhodnutím Finančného odboru ONV v Trnave. To znamená, že keď by už v čase uzavretia dohody, resp. i predtým aj mali právni predchodcovia odporcu v 1. rade a odporcovia v 2. a 3. rade vedomosť o tom, že pozemky, ktoré sú im pridelené patria niekomu inému a nie štátu, následným uzavretím dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku, v ktorej sa konštatovalo, že pozemok vlastnícky patrí štátu, ich utvrdil o opaku. t.j. že pozemky patria štátu a nikomu inému. Preto ani akékoľvek následné upozornenia o tom, že odporcom pozemky nemali byť pridelené a že pozemok patrí niekomu inému, nemohli vzbudiť pochybnosti u právnych

predchodcov odporcu v 1. rade a odporcov v 2. a 3. rade a narušiť ich dobromyseľnosť v tom, že pozemok im bol riadne pridelený do užívania na základe v tom čase platných právnych predpisov (§ 205 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení platnom a účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991), keď tieto dohody boli v súlade s citovaným zákonným ustanovením registrované i na štátnom notárstve.

V predmetnom konaní nebol ani dôvod skúmať či správny orgán, ktorý rozhodol o pridelení nehnuteľností do užívania bol na to kompetentný, ďalej zisťovanie na základe čoho nadobudol pridelené parcely do vlastníctva štát, tak ako to žiadala splnomocnená zástupkyňa navrhovateľov v 1. až 5. rade, keď akékoľvek zistenie, by nemalo žiadny vplyv na rozhodnutie v predmetnej veci, vzhľadom na dobu ktorá odvtedy uplynula (cca 30 rokov), keďže doteraz nebola preukázaná neplatnosť tohto právneho úkonu, preto ani dobromyseľnosť odporcov v 1. až 3. rade o existencii platného nadobúdacieho titulu nemohla byť narušená. Preto súd nepripustil vykonanie tohto dôkazu.

Čo sa týka navrhovaného dôkazu - vyžiadania geometrických plánov (geometrického plánu 241-1-2540-0024-81 a geometrického plánu č. 243-254-0149-83 z 23.8.1983), takýto dôkaz by takisto nemal žiadny vplyv na rozhodnutie vo veci, nakoľko i v prípade, že by v týchto geometrických plánoch boli zakreslené parcely [REDACTED] a parc. [REDACTED], ktoré boli pridelené do užívania právnym predchodcom odporcu v 1. rade a odporcom v 2. a 3. rade, nepreukazovalo by to skutočnosť, že hranice týchto pozemkov tak ako sú zakreslené v týchto geometrických plánoch boli identicky vyznačené a zamerané na mieste samom. Žiadny z účastníkov v konaní netvrdil, že parcely pridelené právnym predchodcom odporcu v 1. rade a odporcom v 2. a 3. rade boli na mieste samom zamerané a vyznačené iným spôsobom ako kolíkmi, ktoré boli osadené orgánom, ktorý prideliť parcely do užívania, čo tvrdil samotný navrhovateľ v 5. rade i odporca v 2. rade. Žiadny z účastníkov ani nenavrhol vykonanie dôkazu na preukázanie opaku, teda, že hranice pridelených pozemkov boli na mieste samom označené iným spôsobom. Preto súd nepripustil vykonanie tohto dôkazu.“

31. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu a na potvrdenie jeho správnosti uviedol:

„Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolateľom tvrdených skutočností, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel súd prvého stupňa k správnym skutkovým zisteniam a pretože zdieľa jeho právny záver s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. ako odvolací súd odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi, ktorý v odvolaní navyše neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvého stupňa nebol vysporiadal a ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

Odvolací súd k odvolacím námietkam dodáva, že skutočnosť, že právnym predchodcom navrhovateľov boli po konfiškácii majetku [REDAKOVANÉ] nehnuteľnosti pridelené výmerom v roku 1947 nie je spochybňovaná. Tiež je faktom, že opätovne boli predmetné nehnuteľnosti skonfiškované [REDAKOVANÉ] v prospech štátu a pridelené odporcom a to na základe rozhodnutí o pridelení pozemkov do osobného užívania odporcov a následne dohôd o zriadení práva osobného užívania týchto nehnuteľností odporcami, teda zákonným postupom. Tiež je faktom, že od roku 1984 uvedené pridelené nehnuteľnosti odporcovia riadne užívajú. Rozhodnutia ani dohody doposiaľ nikto riadnym spôsobom nenapadol. Správne sa tak súd prvého stupňa zaoberal vydržaním vlastníckeho práva odporcami, pretože k strate vlastníckeho práva navrhovateľov nedošlo ako tvrdia navrhovatelia v roku 1984 ani v roku 1987, ale až po uplynutí vydržacej doby odporcov. Ak by u odporcov neboli splnené podmienky vydržania, tak by k strate vlastníckeho práva navrhovateľov nedošlo. Súd prvého stupňa správne skonštatoval, že odporcovia splnili podmienky vydržania. Držby sa nepochybne ujali viete v roku 1984. Nehnuteľnosti užívali nerušene po zákonnú dobu 10 rokov, takže v roku 1994 vlastnícke právo vydržali. Odvolací súd mal za to, že boli počas celej vydržacej doby dobromyseľní, keď dobromyseľnosť možno odvodiť od vydaných rozhodnutí o pridelení pozemkov a uzavretí dohôd o zriadení práva osobného užívania. Aj keby sa skonštatovalo, že uvedené rozhodnutie nemohlo byť platné, lebo štát nebol v čase jeho vydania vlastníkom nehnuteľností, tak táto skutočnosť nemá vplyv na vydržanie, nakoľko aj neplatný právny

úkon môže vyvolať u držiteľa dobromyseľnosť a v danom prípade odporcovia mali k dispozícii rozhodnutia orgánu štátu a takisto dohody, ktoré s orgánom zastupujúcim štát uzavreli, takže nemali dôvod uvedené rozhodnutie nerešpektovať a pochybovať o jeho platnosti, navyše, ak v tej dobe ich preukázateľne nikto v užívaní sporných nehnuteľností nerušil, tieto si oplotili a zrealizovali na nich výstavby chát. Odporcovia do držby vstúpili počas resp. za účinnosti zákona č. 131/1981 Zb.. Držba na základe ustanovenia § 132a ods. 1 uvedeného zákona bola všeobecne prípustná bez akéhokolvek obmedzenia, súčasťou skutkovej podstaty vydržania však bola len obmedzene (nevzťahovala sa na právnické osoby a na nehnuteľnosti, ktoré nemohli byť v osobnom vlastníctve). Nová právna úprava zákon č. 509/1991 Zb. držbu uskutočňovanú do 31.12.1991 nekvalifikuje odlišne, len ju započítava do dĺžky nevyhnutnej vydržacej doby (§ 868 a § 872 ods. 6 O.z.). Keďže odporcovia sporné pozemky užívali, vstúpili do ich reálnej držby v lete 1984 (kedy boli uzavreté dohody o zriadení práva osobného užívania a vydané rozhodnutia o pridelení pozemkov) t.j. pred 01. januárom 1992, mohli sa domnievať, že im k týmto pozemkom vzniklo právo osobného užívania teda išlo by o oprávnenú držbu. Sporné pozemky užívali aj po 01. januári 1992 v dobrej viere, že sú ich vlastníkami, a do 01. januára 1992 v dobrej viere, že im vzniklo právo osobného užívania, treba do 10 ročnej vydržacej doby ktorá uplynula v lete 1994 započítať aj držbu pred 01. januárom 1992. Navrhovatelia písomne podľa ich tvrdenia prvý krát vyzývali odporcov na vypratanie až v roku 1999, čo bolo už po uplynutí vydržacej doby. K ďalšej namietanej skutočnosti ohľadne väčšej oplotenej výmery pozemkov ako bola pridelená, odvolací súd udáva, že vzhľadom na výmeru prideleného pozemku a pričlenennej časti, teda vypratávaného pozemku (288 m² k 49 m² a 274 m² k 33 m²) odvolací súd mal za to, že sa jedná o malú výmeru, navyše pri zachovaní tvaru pozemku, takže uvedené možno považovať za ospravedlniteľný omyl odporcov, ktorí pri oplocovaní pozemkov po ich pridelení oplotili väčšiu výmeru ako im prináležala (o neskôr zamerané novovytvorené vypratávané parcely [REDACTED] a [REDACTED]). Argument, že nemohli odporcovia k vlastnému pozemku, pri ktorom je zápis o spochybnenom vlastníckom práve nadobudnúť ani ďalšiu časť susedného pozemku v nespornom vlastníctve navrhovateľov, odvolací súd nepovažoval za relevantnú a to z dôvodu, že odporcovia, ak by aj nezískali vlastnícke právo pozemkov, ktoré im boli pridelené, tak toto právo vydržali spolu s pričlenenými časťami,

keďže oba pozemky (pridelený aj pričlenený) zdieľajú rovnaký režim, čo sa týka podmienok vydržania.“

32. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom jeho súčasťou je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. II. ÚS 4/94), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

33. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí tiež právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal výklad dotknutej právnej normy, ktorý je v súlade s ústavou, čo je základným predpokladom pre ústavne konformnú aplikáciu tejto právnej normy na zistený skutkový stav veci.

34. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom

záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

35. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

36. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecnými súdmi a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

37. Ústavný súd je, ako už bolo uvedené, oprávnený a povinný posúdiť ústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi došlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a či možno ich konania (postupy) a rozhodnutia považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a aplikácia zákonov neporušujú uvedené ústavnoprosné princípy (m. m. II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 302/07).

38. Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd a krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne odôvodnili zamietnutie žaloby žalobcov. Konajúce súdy správne identifikovali, že pre rozhodnutie o žalobe bude rozhodujúce posúdenie, či došlo k vydržaniu sporných nehnuteľností žalovanými. Krajský súd správne poukázal na skutočnosť, že v prípade vydržania vlastníckeho práva žalovanými

nemohlo dôjsť k strate vlastníckeho práva žalobcov v roku 1983 ani v roku 1987, ale až po uplynutí vydržacej doby. V tejto situácii bolo akékoľvek dokazovanie k prechodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v osemdesiatych rokoch, ktoré navrhovali sťažovatelia, irelevantné. Podľa názoru ústavného súdu nie je dôvodná námietka sťažovateľov o nevykonaní nimi navrhnutých dôkazov (výsluchom nimi navrhnutých svedkov) k dobromyseľnej držbe žalovaných, resp. ich právnych predchodcov. Okresný súd považoval za preukázané, že na základe dohôd o zriadení práva osobného užívania pozemku z 20. a 21. júla 1983 vzniklo žalovaným, resp. ich právnym predchodcom k sporným nehnuteľnostiam právo osobného užívania. To je dostatočný dôvod na to, aby sa vydržatelia (žalovaní) domnievali, že ich nadobúdací titul riadne existuje aj bez ohľadu na údajné tvrdenia sťažovateľmi navrhovaných svedkov, ktorí mali upozorňovať žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, že pozemky im boli pridelené nezákonne. K neprípustnému zásahu do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by v tejto súvislosti mohlo dôjsť len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, resp. ak by mu chýbala predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania, čo v tomto prípade nenastalo.

39. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky vydržania vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech žalovaných. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je síce stručnejšie, ale krajský súd sa neobmedzil na citovanie alebo parafrázovanie záverov okresného súdu, ale sám učinil závery vo veci sťažovateľov. Sťažovateľom sa dostalo odpovede na ťažiskovú otázku rámčujúcu ich spor, konkrétne prečo súdy neosvedčili ich vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam a nevyhoveli ich žalobe na vypratanie nehnuteľností (lebo v čase podania žaloby žalovaní vydržali vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam). Tvrdenie sťažovateľov, že nemali priestor na uplatnenie svojich procesných práv, keď súd nerozhodoval o ich žalobe podľa § 126 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (žaloba o vydanie veci), vyvracajú samotní sťažovatelia, keď na inom mieste v sťažnosti uvádzajú, že tvrdenie odvolacieho súdu nezodpovedá tomu, čo uviedli v odvolaní a na dvoch pojednávaniach na odvolacom súde. Sťažovatelia teda očividne disponovali dostatočným priestorom na uplatnenie svojich

procesných práv. Z počtu nariadených pojednávanií nemožno vyvodzovať ako súd rozhodne (ani na odvolacom súde). Už vôbec neplatí, že ide o prekvapivé rozhodnutie, ak strana v konaní na základe počtu pojednávanií odhadovala rozhodnutie, ktoré sa potom nepotvrdilo. Podľa názoru ústavného súdu teda nemožno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za zjavne prekvapivý a ani za arbitrárny.

40. K námietke sťažovateľov, že pochybenie v rozhodovaní všeobecných súdov spočívalo v uprednostnení požiadavky právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám, ústavný súd uvádza, že vydržanie je originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva na základe dlhodobej dobromyseľnej držby veci. Vydržateľ preto neodvodzuje svoje vlastnícke právo od svojho predchodcu a nedopadá na neho uplatňovanie zásady „*nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*“ (nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má), pretože na vydržateľa v tomto prípade nikto vlastnícke právo neprevádza.

41. Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd v napadnutom rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, čím ako súd odvolací poskytol právam sťažovateľov dostatočnú ochranu. Napadnutý rozsudok krajského súdu nie je v rozpore s aplikovanou právnou úpravou a nepopiera ani jej zmysel, obsahuje presný opis skutkového stavu a zrozumiteľné zdôvodnenie právnych záverov. Ústavný súd preto považuje napadnutý rozsudok krajského súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný a za takýchto okolností nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie jeho skutkových a právnych záverov.

42. Na tomto základe ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

43. Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým namietajú, že najvyšší súd sa nezaoberal ich vecnou argumentáciou, ale iba formalisticky posudzoval podmienky prípustnosti dovolania, pričom neposkytol konkrétnu odpoveď na námietky sťažovateľov uvedené v dovolaní.

44. V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd taktiež poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (napr. II. ÚS 324/2010). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

45. Najvyšší súd v napadnutom uznesení najprv preskúmal procesnú prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP a dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné. Následne preskúmal dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu s prihliadnutím na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP aj z dôvodov uvedených v § 237 OSP, a to predovšetkým z dôvodu existencie prípadnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorej sa sťažovatelia dovolávali. Najvyšší súd následne uviedol definíciu a tri pojmové znaky, ktoré sú vlastné dovolaciemu dôvodu podľa citovaného ustanovenia [a] odňatie možnosti konať pred súdom,

b) k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku konania súdu a c) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania], a v konkrétnostiach k námietkam sťažovateľov o tom, že napadnutý rozsudok krajského súdu zo 17. februára 2016 je nepreskúmateľný a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania okresného súdu, ktoré je neúplné, uviedol:

«Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p., a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „Justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zrejmé právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním. V dôsledku toho dovolací súd už v tomto smere ďalšiu odvolaciu argumentáciu žalobcov nepovažoval za spôsobilú vyvrátiť správnosť prijatého záveru, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo vydržaním za splnenia všetkých zákonov stanovených podmienok. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že žalobcovia majú odlišný právny názor než konajúce

súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolatelia sa správnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).»

46. Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť, že najvyšší súd svoj záver o tom, že dovolanie sťažovateľov vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné, primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

47. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľmi, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňoval, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľov k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

48. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých

vyslovenia porušenia sa sťažovatelia domáhajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

49.1 Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny ako následok toho, že všeobecné súdy sa dopustili porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 9).

49.2 Pretože ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy taká príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť jeho porušenie, neprichádza v tomto prípade do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov vyplývajúceho im z čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. z čl. 11 ods. 1 listiny. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.4 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

50. Podľa petitu sťažovatelia namietajú aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom v odôvodnení sťažnosti ich súhrne spolu s čl. 46 ods. 1 ústavy označujú ako právo na spravodlivé súdne konanie.

51. Vo vzťahu k porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sťažovatelia tvrdia, že konajúce súdy porušili rovnosť zbraní účastníkov konania, a to tým, že sa nezaoberali dostatočne ich argumentáciou, čím ich mali postaviť do nevýhodnejšej situácie ako protistranu v konaní. Ústavný súd podotýka, že podstatu sporového konania možno vidieť aj v tom, že súd sa ako nezávislý arbiter po posúdení všetkých okolností prípadu prikloní k argumentom jednej zo sporových strán a následne rozhodne v jej prospech. Ako ústavný súd už uviedol (body II.1 a II.2), konajúce súdy dostatočným spôsobom vysvetlili, prečo nepovažovali argumenty sťažovateľov za relevantné. To, že sa konajúce súdy v konečnom dôsledku nepriklonili k argumentom sťažovateľov, nemôže byť považované za následok porušenia princípu rovnosti zbraní, a preto napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

52. Vo vzťahu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovatelia vo svojej sťažnosti neuviedli žiadne odôvodnenie viažuce sa konkrétne na tento článok ústavy. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie (ktoré sťažovatelia podriaďovali aj pod tento článok) ústavný súd opäť poukazuje na odôvodnenie toho uznesenia v bodoch II.1 a II.2.

53. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

54. Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v petite ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2018